

Canoanele Sfântului Atanasie cel mare

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
1 Atanasie cel Mare	SCURGEREA SĂMÂNȚEI. CĂSĂTORIA ȘI FECIORIA	<p>Toate fapăturile lui Dumnezeu sunt bune și curate; fiindcă Cuvântul lui Dumnezeu n-a făcut nimic netrebnic și necurat; căci, după Apostol, „ai lui Hristos bună mireasmă suntem între cei ce se mântuiesc" (II Cor. 2, 15). Dar fiindcă săgețile diavolului sunt diferite și de multe feluri, și pe cei mai curați la minte se nevoiește a-i tulbura, și oprește pe frați de la străduințele obișnuite, semănând pe ascuns în ei gânduri necurate și spurcate, vino, ca pe scurt să alungăm amăgirile diavolului, prin harul Mântuitorului nostru, și să întărim mintea celor mai simpli. „Toate sunt curate celor curați, iar celor necurați și conștiința și toate le sunt spurcate" (Tit 1, 15). Dar mă minunez de vicleșugul diavolului, căci, fiind el stricăciune și pieire, stârnește gânduri la aparență curate; iar ceea ce se face este mai curând cursă ori ispitire, căci, precum am zis mai înainte, pentru ca să rețină pe cei străduitori de la zelul obișnuit și mântuitor și pentru ca să se pară că a învins în această privință, întrebuințează astfel de momeli, care nu aduc nici un folos pentru viață, ci provoacă întrebări și flecarii, care trebuiesc înlăturate. Căci spune-mi mie, iubite și precucernice, ce păcat sau necurăție are o scurgere firească. Aceasta ar fi tot așa ca și cum cineva ar voi să aducă învinuire pentru secreția ce se elimină prin nări și pentru scuipatul ce se elimină prin gură; dar avem să spunem încă mai multe și despre curgerile din pânțele, care sunt necesare celui viu pentru viață. Și apoi dacă credem că omul este făptura mâinilor lui Dumnezeu, după dumnezeieștile Scripturi, cum se putea face din puterea curată un lucru spurcat? „Dacă suntem neam al lui Dumnezeu", după laptele dumnezeiești ale Apostolilor (17, 28-29), „apoi nimic necurat nu avem în noi"; fiindcă numai atunci ne spurcăm când făptuim păcatul cel prea puturos. Iar când se întâmplă vreo scurgere firească involuntară, atunci necesitatea firei, precum am spus, pe lângă celelalte o suferim și pe aceasta. Însă fiindcă cei ce voiesc să grăiască împotriva celor ce se numesc drepte sau, mai bine zis, celor făcute de Dumnezeu se referă și la cuvântul evanghelic, după care „nu cele ce intră spurcă pe om, ci cele care ies", trebuie să se mustre și această nesocotință a lor, că nu o voi numi întrebare. Fiindcă, înainte de toate, nefiind întăriți, în neștiința lor, vatămă Scripturile. Iar cuvântul divin este așa: Fiindcă iarăși unii au asemenea îndoială asupra mâncărilor, însuși Domnul, dezlegând neștiința lor, adică dând în vileag eroarea lor, zice: „Nu cele ce intră spucă pe om, ci cele ce ies; apoi adaugă: și de unde ies? Și răspunde: din inimă; căci se știe că acolo sunt vistierile rele ale gândurilor spurcate și ale celorlalte păcate. Iar Apostolul, învățând mai pe scurt despre aceasta, zice: „Mâncarea nu ne va pune pe noi înaintea lui Dumnezeu" (I Cor. 8, 18). Și de ar zice cineva acum deslușit că scurgerea firească nu ne va duce spre păcat, se poate ca și doctorii, ca măcar de la cei din afară să se rușineze, în privința aceasta vor răspunde că celui ce trăiește i s-au dat oarecari ieșiri indispensabile, spre a elimina prisosința scurgerilor care hrănesc fiecare mădular din noi, precum cele de prisos ale capului sunt perii și mucoasele cele ce se elimină din cap, și ale pântecelui ce se leapădă; deci cele de prisos ale canidelor de sămânță este aceea. Așadar, ce fel de păcat este în fața lui Dumnezeu, o bătrânule preaiubitor de Dumnezeu, când însuși Stăpânul Cel ce a plăsmuit vietatea a voit și a făcut aceste mădulare, ca să aibă acest fel de ieșiri? Dar, fiindcă trebuie a preîntâmpina împotrivrile celor răi (căci ar zice: Deci, dar nu este păcat nici adevărata întrebuințare, dacă organele s-au plăsmuit de</p>	5, 51 ap.; 4,13 Trul.; 4 Dion. Alex.; 12 Tim. Alex.

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
		<p>Atoatecreatorul), în privința aceasta îi vom aduce în tăcere prin întrebări, zicând: „Despre care întrebuițare vorbești? Despre cea după Lege, pe care a îngăduit-o Dumnezeu zicând: «creșteți și vă înmulțiți și umpleți pământul» (Fac. 1, 28), pe care Apostolul o scoate la iveală zicând: «Cinstită este nunta și patul nespurcat» (Evr. 13, 4), sau despre cea obișnuită, dar care se săvârșește pe ascuns și eu desfrânare?" Fiindcă și între celelalte, care se întâmplă în viață, găsim «ci se fac în deosebite feluri: precum a ucide nu este îngăduit, dar în război a desființa pe vrăjmaș este și legiuit și vrednic de laudă. Astfel că, într-adevăr, chiar de cinste mai mare se învrednicesc cei ce s-au distins în război și acestora li se ridică monumente, care vestesc faptele lor curajoase; astfel, același lucru în unele împrejurări și la anumită vreme nu este îngăduit, iar în alte împrejurări și la vreme potrivită se îngăduie și se iartă. Deci aceeași concluzie are valoare și în privința împreunării. Fericit este cel ce în tinerețe, având jug liber, a întrebuițat firea spre naștere de copii (Ieremia 3, 27), iar dacă a întrebuițat-o spre destrăbălări, desfrânări și adulter, va primi pedeapsa cea arătată de Apostol. Căci, două fiind căile în viață pentru aceștia, una mai moderată și potrivită vieții, vorbesc (adică) de a nunții, iar cealaltă cea îngerească și de neîntrecut, a fecioriei, dacă cineva ar alege pe cea lumească, adică nunta, nu se va învinui, dar nu va primi atâtea haruri; însă va primi, fiindcă și el a rodit treizeci; iar dacă cineva ar îmbrățișa pe cea curată și mai presus de lume, deși calea aceasta este mai aspră decât cea dintâi și mai cu anevoie de îndeplinit, însă are haruri mai minunate, căci a odrăslit rodul cel desăvârșit însutit. Drept aceea, necuratele și viclenele lor întrebări au avut dezlegări specifice și au fost dezlegate din vechime de dumnezeieștile Scripturi. Deci, o părinte, sprijinește turmele cele de sub tine, îndemnându-le din cele apostolești, mângâindu-le din cele evanghelicești, sfătuindu-le din psalmi. Zicând: „viază-mă după cuvântul tău" (Ps. 118, 17); iar cuvântul lui este a-i sluji din inima curată; căci, știind aceasta, însuși proorocul, ca om pe sineși tălmăcindu-se, zice: „Inimă curată zidește întru mine, Dumnezeule, ca să nu mă tulbure gânduri spurcate" (Ps. 50,11). Și iarăși David: „Și cu Duh stăpânitor mă întărește" (Ps. 50, 14), ca, dacă mă vor și tulbura cândva gândurile, să mă întărească oarecare putere de la tine, fiindu-mi ca o temelie. Deci însuși acestea și cele ca acestea sfătuind, zic către cei ce târziu se pleacă adevărului: „Invăța-voi pe cei fără de lege căile Tale" (Ps, 50,14), și nădăjduind în Domnul că îi vei convinge să se îndepărteze de o răutate ca aceasta, cântă: „Și cei necredincioși la Tine se vor întoarce" (Ps. 50, 15). Fie deci ca cei ce întrebă cu răutate să înceteze de o zadarnică osteneală ca aceasta; iar cei ce din cauza dreptei cinstiri sunt cu îndoială să se întărească cu Duh stăpânitor. Iar câți cu încredințare cunoașteți adevărul, păstrați-l nevătămat și neclătit, în Iisus Hristos Domnul nostru, cu carele Tatălui se cuvine slavă și stăpânire, împreună eu Sfântul Duh, în vecii vecilor, Amin.</p>	

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
2 Atanasie cel Mare	CANONUL CĂRȚILOR SFINTEI SCRIPTURI	<p>Dar fiindcă despre eretici am pomenit ca despre morți, iar despre noi ca unii care avem spre mântuire dumnezeieștile Scripturi, și mă tem ca nu cumva, precum a scris Pavel corintenilor (II Cor. 11, 3), unii dintre cei curați, din simplitate și din curățenie, să fie seduși de viclenia oamenilor, și astfel să înceapă a se folosi de cărți străine, ce se zic apocrife, amăgin-du-se prin identitatea de numire a cărților adevărate, - vă rog să aveți răbdare, dacă vă scriu și eu pomenind despre cele ce le cunoașteți, pentru nevoia și folosul Bisericii. Și voind a pomeni despre acestea, mă voi folosi spre întărirea îndrăzelii mele de pilda evanghelistului Luca, zicând și el: „De vreme ce unii s-au apucat să alcătuiască loruși cele ce se zic apocrife și a le amesteca eu Scriptura de Dumnezeu insuflată, despre care ne-am încredințat deplin, precum au predanisit Părinților cei ce din început le-au văzut și au fost slujitori ai Cuvântului, mi s-a părut și mie, îndemnat fiind de adevărații frați, și învățându-mă dintru început care să se socotească cărți canonice și predanisite, și a fi cărți dumnezeiești, ca fiecare, de s-a amăgit, să osândească pe cei ce l-au amăgit, iar de a rămas curat, să se bucure, iarăși aducându-și aminte. Deci toate cărțile Vechiului Testament sunt la număr 22. Căci atâtea s-au predanisit a fi, precum am auzit și literele la evrei, iar pe rând și după numire fiecare este astfel: întâi Facerea, apoi Ieșirea, apoi Leviticul, și după aceea Numerii; și apoi A Doua Lege; iar după acestea este Isus a lui Navi, și Judecătorii; și după aceasta Rut; și iarăși apoi patru cărți ale împăraților; și dintre acestea cea dintâi și a doua se numără într-o carte; iar a treia și a patra asemenea se numără într-una; iar după acestea, întâia și a doua a Paralipomenelor, asemenea o carte se numără; apoi Ezdra întâi și a doua, asemenea într-una; iar după acestea Cartea Psalmilor, și apoi Pildele, apoi Ecclesiastul și Cântarea Cântărilor; după acestea este și Iov; și apoi Proorocii, cei 12, într-o carte se numără; apoi Isaia, Ieremia, și cu dânsul Baruh, Plângerile și Epistola, și cu dânsii Ieremias și Daniel, Până la acestea stau ale Testamentului Vechi. Și pe ale celui Nou nu stăm la îndoială a le spune; și acestea sunt următoarele: patru Evanghelii, a lui Matei, a lui Marcu, a lui Luca și a lui Ioan; apoi, după acestea, Faptele Apostolilor și șapte epistole ale Apostolilor numite catolicești; astfel, una a lui Iacov, două ale lui Petru, apoi trei ale lui Ioan, și după acestea una a lui Iuda; după acestea sunt patrusprezece ale Apostolului Pavel, care pe rând sunt scrise astfel: întâi către romani, apoi două către corinteni, și după acestea către galateni, și apoi către efeseni, apoi către filipeni, și către coloseni, și două către tesaloniceni și cea către evrei; și apoi două către Timotei, iar către Tit una și cea din urmă către Filimon una; și apoi Apocalipsa lui Ioan. Acestea sunt izvoarele mântuirii, ca cel ce se însetează să se sature de cuvintele dintr-însele, în acestea singure se binevestește învățătura dreptei cinstiri; la acestea nimeni să nu mai adauge, nici să scoată ceva dintru acestea, și pentru acestea dojenește Domnul pe saducei, zicând: „Vă rătăciți neștiind Scripturile, nici puterea lor” (Mt. 22, 29); iar pe iudei îi sfătuia: „Cercetați Scripturile, că acestea sunt care mărturisesc despre Mine” (In. 5, 39); dar pentru mai deplina exactitate este necesar să adaug și aceea cum că sunt și alte cărți afară de acestea, dar care nu sunt în canon, rânduite fiind însă de Părinți a se citi de către cei ce se convertesc de curând și vor să învețe cuvântul dreptei cinstiri: înțelepciunea lui Solomon, înțelepciunea lui Sirah și Estera, și Iudit, și Tobit, și învățătura ce se zice a Apostolilor, și Păstorul. Să știți însă, iubiților, că nici între cele canonisite, și nici între cele ce se citește, nicăieri nu se amintește de cele apocrife; ci acestea sunt născociri</p>	60, 85 ap.; 60 Laod.; 24 Cartag.; Grig. Teologul și Amfilohie despre cărțile Sfintei Scripturi

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
		ale ereticilor, care scriu că le voiesc pe ele, și le acordă și le adaugă lor vechime de ani, considerându-le a fi vechi, ca să aibă pretext a seduce prin aceasta pe cei nevinovați.	
3 Atanasie cel Mare	PRIMIREA ERETICILOR ÎN BISERICĂ	<p>Tu scrii precum se cuvine fiului iubitor către tatăl, deci și eu, apropiindu-mă de tine prin scrisoare, Rufiniene, te îmbrățișez, ca pe cel ce-mi ești mai presus de toți dorit. Dar și cu, putând să-ți scriu ca unui fiu și la început și la mijloc și la sfârșit, am luat aminte ca nu din scrisori să se cunoască comuniunea și mărturia; căci tu-mi ești epistolă după cea scrisă, cunoscută și citită în inimă. Deci crede că așa mă aflu, crede într-adevăr, te îndemn, și te rog să-mi scrii; căci nu puțin, ci mult mă înveselesc făcând aceasta. Și fiindcă cu iubire și bisericeste (căci aceasta iarăși se cuvine cucerniciei tale) ai întrebat în privința celor ce cu forța au fost târați, dar nu s-au stricat, în credința cea rea, și au voit ca să-ți scriu cele hotărâte în privința lor în sinoade și pretutindeni, să știi, stăpâne al meu prcndorlt, că la început, după ce a încetat violența ce se lăcea, s-a ținut sinod, fiind de lații episcopi din părțile dinafară; dar s-a ținut sinod și la împreună slujitorii cei ce locuiesc în Elada, tot așa cu nimic mai puțin la cei din Spania și Galia, și s-a hotărât ceea ce aici și pretutindeni s-a lucrat, ca celor ce au căzut și au apărut nelegiuirea pocăindu-se să li se dea iertare, dar să nu li se dea lor loc în cler; iar celor ce nu și-au însușit nelegiuirea, ci s-au târat de silă și prin forță, s-a hotărât nu numai să li se dea iertare, ci să aibă și loc în cler, mai ales că au adus apărare vrednică de crezământ, și s-a părut că aceasta s-a făcut cu oarecare iscusința; deci au dovedit că nu s-au convertit la nelegiuire. Dar, ca să nu se pună oarecare nelegiuire să strice bisericile, au preferat să accepte calea violenței și să poarte greutatea decât să se piardă popoarele. Și zicând ei aceasta, ni s-a părut că ne spun în chip demn de crezut și cu scopul ca să se și dezvinovățească că Aron, fratele lui Moise, în pustiu a acceptat păcătuirea poporului, și astfel să se justifice, ca nu cumva întorcându-se poporul în Egipt, să rămână în idolatrie. Dar se și părea a fi probabil că, dacă ar fi rămas în pustie, puteau să se rețină de la nelegiuire, iar mergând în Egipt, s-ar fi întetit nelegiuirea în ei; din cauza aceasta li s-a admis acestora să fie în cler; iar celor care au fost amăgiți și au suferit violențe să li se dea iertare. Acestea le face cunoscut și evlaviei tale, nădăjduind că și cucernicia ta va primi cele hotărâte și nu va osândi slăbiciunea celor ce s-au învoit astfel. Binevoiește dar a citi acestea preoțimii și poporului supus ție, ca, cunoscându-le și ei, să nu te învinuiască pentru această atitudine a ta față de unii ca aceștia; căci nu se cuvine să-ți scriu, dacă și cucernicia ta poate să le expună concepția noastră în privința acestora, și să plinească toate ce lipsesc. Laudă fie Domnului, care te-a desăvârșit în tot cuvântul și în toată cunoștința. Deci cei ce se căiesc cu adevărat să anatematizească în special credința cea deșartă a lui Eudoxiu și Euzoriu; deoarece ei, fiind pe Fiul lui Dumnezeu a fi creatură, s-au înscris drept apărători ai eresului arian; și să mărturisească credința mărturisită de Părinții de la Niceea, și să nu prefere nici un alt sinod față de acesta. Salută frățimea cea de pe lângă tine, iar cea de pe lângă mine te salută în Domnul.</p>	62 ap.; 10 sin. 1 ec; 1, 3, 5, 8 Anc.; 10, 14 Petru Alex.; 2 Tim. Alex.